

Kostel

(opera s diapozitivy)

Osoby:

H hrdina

D dívka

Ř ředitel

K kolega úředník

Z zákazník

Kostel

(diapozitiv „kostel“)

H se probudí

H: zvoní mi v hlavě?
nebo tu zvoní?
nebo mi zvoní budík?
je sedm ráno
snad bych měl zvonit já
jsem tu v kostele
v kamenném
ve zděném
ve svém

bolí mne hlava
asi jsem se probudil
možná jsem se probudil
právě proto

paprsky světla
procházejí vitráží
padají mi na hlavu

a zas se odrážejí

paprsky světla
procházejí vitráží
padají mi na hlavu
a zas se odrážejí

ve snu mne bolela hlava
nebo jsem celou noc probděl
ležel jsem celou noc na zemi
a to mám z ní
z chladné a tvrdé podlahy
pod zády

dál ležím na zemi
jako balvan mezi kameny
jako kámen na mezi
a mrzí mne to

v noci jsem doufal
že se neprobudím tady
zas mne noc zklamala
sen se mi nesplnil
rozlámal se jako má záda
na kousky hmoty
napnuté na kosti

měl bych se umýt, ale kde?
měl bych se umýt, ale jak?
měl bych se umýt, ale čím?
měl bych se umýt, ale rychle
a potom honem pryč

začnu pomalu
budu se snažit

aby to bylo hotové
tady je kartáček
a v puse mám zuby
tady je pasta vně tuby
tady je mýdlo a voda
ručník nahradím
kusem látky
co se stane
když to všechno
správně použiji?
vyčistím si zuby

došlo i na mne
rupnul mi kartáček
brzo mi rupnou i nervy
je tu jen klenba
nic útulného
sem žádná dívka nepřijde
došlo i na mne
bude tu zima
brzo tu bude i sníh
dojde i na něj
všude tu bude
a já tu nebudu
já budu jinde

musím mezi lidi
musím mít pěkné oblečení
to na mně lidé vidí
oblečení je vysvědčení

začnu u bot
na nich vše stojí a padá
v jistém smyslu
jsou boty úplně vespod

úplně dole
boty musí být čisté
abych stál jako skála
a nesklouzl po šikmé ploše
když budu šlapat
šťěstí na paty
myslím
že dobré boty se vyplatí

důležité je pořadí
jinak se oblékání nezdaří
důležité je
mít v tom systém

nad botami budou kalhoty
kalhoty mám rád
kalhoty si obleču
dříve než boty
v tomto případě
na pořadí záleží
ponožky musí být tmavé
nebo v barvě námořnické modři
světlé ponožky
nosí jen policisté

důležité je pořadí
jinak se oblékání nezdaří
důležité je
mít v tom systém

tam nahoře bude kravata
a pod ní košile
jako podklad
s decentním proužkem

důležité je pořadí
jinak se oblékání nezdaří
důležité je
mít v tom systém

na košili přijde sako a vestička
vestička ovšem dospod
je po dědečkovi
jako můj kostel
dědeček nosil vestičky
a měl kostel
a vesničky
vestičku bych unesl
ale kostel, to je těžká věc

kostel musím prodat
potom založit rodinu
potomkům odkážu vestičku
jako ostatní

okolo mne
jsou na stěnách trojúhelníky
z každého trojúhelníku
se na mne dívá
jedno oko
po jednom oku
z trojúhelníků
okolo
musím si zvyknout
na ta zlatá křídla
uvnitř kostela

k ránu patří snídaně
bez snídaně
bych byl přes den na dně

nemám ale chuť
stačí se rozhlédnout
kdo by jedl na místě
kde se to nehodí?
já ne
nemohu nic jíst
svírá se mi žaludek
vnitřnosti se mi tlačí k sobě
nebudu-li jíst
skončím v hrobě
musím aspoň rohlík
s marmeládou
udělá mi dobře
udělá-li něco
s mou náladou
musím aspoň
druhou polovinu
rohlíku s tvarohem
sním ji cestou
někde za rohem
k rohlíku čaj
mi v krámě dají

zlatavá záře nad vchodem
bude to poslední
co tu uvidím
zlatavá záře nad schody
je poslední sbohem
před odchodem

jednou se tu neprobudím
a to bude konec
nebo začátek

odejde

Úřad

(diapozitiv „kancelář“)

přijde K

K: ujel mi autobus
tak jsem tu dřív
než včera
od rána až do večera
budu hledat papíry
papíry zapadly
do díry na stole
s chapadly

budu pracovat jako lev
nebudu pracovat jako ovce
budu pracovat jako pardál
nebudu pracovat jako cvrček
až někdo přijde se stížností
roztrhnu ho jako hada
jako hada
jako hada
jako by byl had

na stole mi uklízečka
udělala pořádek
shrнула to všechno
na několik hromad
uklízečka netuší
co si o tom lidé myslí
nevidí do lidí
ani do jejich myslí
je to její práce
je to její právo

jsou to její hromady
šéf jí za to platí
šéf nám platí paní
na děláni hromad
a já se hromadami
musím probírat

přijde Ř

Ř: já jsem tu ředitel
co z toho mám?
co myslíte?
mám spoustu peněz
v podstatě jsem úspěšný
možná jsem úspěšný
právě proto
mám dobrou firmu
ve které si mohu
sednout kam chci
stát kde chci
přenášet věci kam chci
nebo platit lidi
aby to dělali za mne
a se mnou
mám tu firmu tady
mohu tu dělat
co mne napadne
vlastně je to celé mé
je to moje práce

přijde H

H: kam jsem se to dostal?
proč tady jsem?
ach, to je práce

práce v obchodě ve velkém
s tím nemohu hnout
dnes s tím zase osm hodin nehnu
to bude den
budeme pracovat
co nám kdo prodá
budeme kupovat
a co kdo koupí
koupíme také

K: ty máš dobrou náladu
už jsi viděl hromadu?
leží na tvém stole
jen se podívej

H: dobrou náladu jsem měl naposled
když jsme vyhořeli
pak jsem zdědil kostel
tam oheň nehoří
v kostele jsem stále sám
koukám do zděděných zdí
nemám dobrou náladu

K: kostel je zajímavá kulturní památka
kulturní památku bys měl prodat
dokud jdou památky na odbyt
dokud se kupují kulturní památky
na splátky

H: já nemám pyramidu
já mám kostel
za kostel jsem odpovědný
rád bych ho prodal
rád bych se ho zbavil
ale odpovědně

Ř: my tři chlapi mezi sebou
musíme si vyříkat
někdo z vás nesplnil termín
dohodli jsme se přece mezi sebou
a ono nic
my tři chlapi mezi sebou
musíme si vyříkat
někdo z vás nesplnil termín
dohodli jsme se přece mezi sebou
a ono nic
už to říkám podruhé

K: to jsem byl já

H: když se přiznal

K: to jsem byl já

Ř: a ono nic

H: byl tu termín
a byl tu dřív než já
mně totiž ujel autobus
jemu ne

Ř: jemu ne
to mne nedojme

K: když ono to záleželo
na našich partnerech
na našich smluvních partnerech
na ty máme pech
nemají rádi spěch

Ř: to vynech
já chci svůj termín
a chci ho zpět

K: tak termín už je pryč

Ř: my tři chlapi mezi sebou
musíme si vyříkat

K, H: už je pozdě naříkat

Ř: my tři chlapi mezi sebou
musíme si vyříkat
už to říkám počtvrté

K, H, Ř: my tři chlapi mezi sebou
my tři chlapi mezi sebou
musíme si vyříkat
vyříkat
hlavně nesmíme naříkat
naříkat
hlavně nesmíme naříkat
naříkat

úřadují, K podává Ř dokument

K: pane, přinesl jsem vám fax

Ř: dej mi ten dokument
ať ho tu mám

oba drží dokument

K: ten moc rád podávám
obzvláště vám

můžete si s ním dělat co chcete
je to tu celé vaše
vy to víte

Ř čte dokument

Ř: začíná to nadpisem
a končí podpisem
pošleme to dopisem
s naším razítkem
máte to pěkné
bez překlepů, bez chyb
váš počítač
se vyznamenal

K: pošleme to expresní poštou
oni si počtou
budou mít nový dokument včas
nový včas
starý nahradí

Ř: pošleme jej faxem

přijde Z

Z: dobrý den
tak jsem tady
přišel jsem si pro doklady

dostane doklady, přečte si je

K: a náhodou takhle
a nechtěl byste ještě kostel?

Z: myslíte?

myslíte, že bych měl?
mohl?
myslíte, že bych chtěl?

máte pravdu
děkuji vám
zjistil jsem, co mi chybí
ke všem knížkám
které mám
koupím si pár nových knih
ke knihám kostel
a potom další
jak s tím jednou začnu
jen tak nepřestanu
budu je kupovat
jeden za druhým
bude to moje osobní posedlost
a výsledek?
síť kostelů bude neprostupná
nikdo jí neprojde
každý to bude mít blízko
na místo s kostelem
všude budou ,kostely
které si vyzdobím
dobovými motivy
na dubových trámech
z doby dobytí
Měsíce

kostel, to není jen budova
kostel byl svatostánek
zbylo v něm
nespočetně mnoho světlých stánek
zbylo jich tolik
že si je můžeme dávat kam chceme

jsou všechny naše

K: tak to hned sepíšeme
my jsme všichni právníci

K,Ř,Z: my právníci mezi sebou
všechno pěkně sepíšeme

H si zjedná pozornost

H: jen tak mimochodem
ten kostel je můj
a já k tomu snad také mám co říct
tak já to teda řeknu
a doufám, že se na mne nebudete
zlobit

víte, jakou to dá práci
postavit z kamene klenbu
to nedělali jen tak proto
aby si ji někdo koupil
a vyzdobil ji na zakázku
základními znaky
víte, jakou to dá práci
naskládat na sebe takového kamení
a postavit tak kostel
na rohu ulice
to není jen tak obyčejná věc
to je úkol hodný muže
nebo silné ženy
kostel není jen obyčejný dům
kostel byl svatostánek
zbylo v něm
nespočetně mnoho
světých stránek

mně prostě ten kostel patří
a mám za něj odpovědnost
nemůžu ho jen tak prodat
prvnímu, kdo přijde

H si sedne za stůl

K: tak to máte smůlu
majitel je nenaladěný
majitel vstřícností neoplývá
majitel to odmítl

Z: já chci kostel
já chci kostel
jestlipak je vůbec váš?

Ř: z právního hlediska
se to dá zpochybnit
z právního hlediska
je správné zpochybnit
cokoliv

K: neboj se,
oni to nemohou zpochybnit

H: já se nebojím
kdyby to bylo zpochybnitelné
zpochybnil bych to sám
té odpovědnosti se nevzdám

všichni odejdou

Park

(diapozitiv „park“)

H se prochází po jevišti

H: když se tak courám
na konce se koukám rourám
divím se kolik to stojí
postavit si město stroji
já tady tak chodím
a divím se tomu co vidím
všude kolem je město
žije tu moc lidí
všude kolem jsou moc divné keře
takovéhle nepotkávám v práci
divné keře povídám
takovéhle nevidám
v parku jsou stromy a květy
hrají si tu děti
dívky se tu procházejí
nikomu však nescházejí
tak jako mně
to je škoda, že žádnou neznám
a přitom každou z nich
bych teoreticky mohl znát
něco mi stále schází
je škoda, že se tu procházím sám
že se tu se mnou žádná neprochází
že se všechny tváří
jako že mne neznají
a přesto mne neznají
když je tak vidím
trochu se stydím
mám z toho v duši

zmatek
když se tak vidím
bojím se lidí
že si všimnou
že tu se mnou
není žádná
s kterou bych tu byl
nemůžu se s klidem
podívat lidem do očí
co když se nějaká otočí

chodím tu sám a sám
mám jen hodinky
a trochu času

*H přejde k lavičce
na lavičce sedí dívka a čte knihu*

(diapozitiv „lavička“)

H: slečno, co to čtete?

D: knihu

H: mohu si přisednout?

D: a je dlouhá

H: tak tu budeme sedět spolu
a o čem ta kniha je?

D: o krokodýlech

H: také jsem si myslel
že jsem krokodýl

a vám to nebude trvat o moc dýl

na čem to vlastně sedíme?
na lavičce
na prkně
na nápisu
na co je tenhle nápis?
jak mohli vědět, že mám kostel?

D: vy máte kostel?

H: no jo, já jsem ho zdědil
sedíte tu už dlouho?

D: od oběda
a přečetla jsem už kapitolu
co tady sedíme spolu
jsem nepřečetla ani řádku
ale nevadí mi to
klidně pokračujte

H: podívejte
támhle za zídrou teče řeka
teče až k mému kostelu
a nežijí v ní krokodýli

D: právě jsem četla
v Evropě ta zvířata nežijí
jenom v zoologických zahradách

H: tam chodím také rád
rád se tam chodím dívat na zvířata
rád tam chodím v šedém obleku
na jaře
v sobotu odpoledne

D: to nezáleží na tom v jakém obleku
důležité je, mít je rád

H: já je mám rád
podívejte
třeba tady nad řekou
létají rackové
viděla už jste někdy takové?

D: ty já vidím dnes a denně
já kolem nich chodím do práce

H: ano, do práce je důležité chodit
také to dělám
každé ráno
je to náš osud
musíme chodit do práce
je to náš osud
tyhle realitní kanceláře
berou nám život
dávají nám peníze
z nich pak můžeme žít
z nich pak můžeme krmit racky
s nimi si můžeme dělat co chceme
jsou to naše peníze

D: racka si nemůžete koupit

H: jenom v kleci
a to už vlastně není racek
racek je racek jenom dokud létá
racek je racek je růže
růži také nemůžete dát do klece
také proč?

D: to opravdu nevím
růže nemá nohy
nemá-li nohy neuteče
nemá smysl dát ji do klece

H: a co hadi?
ti také nemají nohy
a přitom utečou
to byste nevěřila

D: ona je vůbec spousta věcí
kterým bych nevěřila
například bych nevěřila
že máte kostel

H: tomu já také nemohu uvěřit
když jsem byl mladý
poslali na mne hady
lezli z dále
zdálo se mi
že se směli
koukaly jim z huby
zuby

proč čtete knihu o krokodýlech?

D: krokodýl je zvláštní tvor
u pyramid v rákosí
žije docela v klidu
leží si v bahně
a o nic neprosí
a proč by taky měl
má dobrou náladu
útočí jen zezadu

a nebere zajatce
chtěla bych být jako on
můj zelený šampion
úžasná je představa rákosí
které se táhne od obzoru k obzoru
a je plné krokodýlů
kteří tiše čekají
úžasná je představa krokodýlů
kteří tiše čekají, až přijde jejich chvíle
není přece možné, aby přišla
a oni o tom nevěděli

H jí skočí do řeči

H: to je zajímavé
že vás tak zajímají
ti krokodýli
krokodýli a rákosí
to se dnes moc nenosí
dnes se každý zajímá
o něco jiného
a to je všechno, co v té knize je?

D: určitě ne
ta kniha je nabitá informacemi
o krokodýlech
tam se dozvíte mnoho užitečných věcí
které se vám hodí
potkáte-li krokodýla
a ještě tam jsou obrázky
a pokud během procházky
krokodýla potkáte
bezpečně ho poznáte

H: to může být nebezpečné

D: a ještě nebezpečnější je
když ho nepoznáte
a to jsme mluvili jen o krokodýlech
zkuste to vztáhnout na růže

H: růže je růže je krokodýl

D: růže je také dobré poznávat

H: a ty keře kolem mě
ty mám také rád
a znám je důvěrně
dívám se na ně často po obědě
a říkám si
jsou plné havěti
tu zmíním ve své závěti

D: zajímavé také je
že růže není květina
je keř
a lidé si myslí, že je to květina
ale není
je to keř
roste si kde chce
neroste jen v sadu
je to keř

H se podívá na hodinky

H: už musím jít
bylo to krásné odpoledne

D: tak nashledanou

rozejdou se, D odejde

(diapozitiv „stánek s občerstvením“)

H: já už jdu pryč
já už jdu domů
už jdu na odpolední směnu
jdu zase do své kanceláře
přečíst si pár stránek spisů
napsat soubor bez nadpisů
a uložit ho na disketu
na kterou mi někdo sedl
pojedu teď tramvají
řidiči už mávají

*čeká na nástupišti
koupí si hamburger*

(diapozitiv „tramvaj“)

nedělejte ze mne vola
ta tramvaj má křivá kola
tou nemůžu jet
dřív než bych si svůj hamburger
sněd
pojedu druhou tramvají
řidiči také mávají
pojedu další soupravou
doufám, že pojedu tou pravou dopravou

odejde

Ředitel

(diapozitiv „ředitelovo oblíbené místo“)

*na jevišti jsou dvě židle
přijde Ř, sedne si na jednu z nich*

Ř: po práci se lidé ztrácí
z práce
a scházejí se navzájem
tak jsem se také sešel
sešel jsem se tu sám
bez sebe radostí
že tu všechno mám
že je tu všechno mé
a pěkné

pohodlně se tu uvelebím
a vzpomenu si na práci
na všechno pěkné
co se mi dnes přihodilo
bylo to pěkné
dobře
a teď si vzpomenu na to ošklivé
bylo to ošklivé
to je život
v životě střídá pěkné ošklivé
tak jsem tu rozvalený
vzpomínám na pěkné i ošklivé
třeba ten kostel
to bylo pěkně ošklivé

nebylo snadné
udobřit kupce
po tak hrubém odmítnutí

vadí mi, že mladí
dnes neumí odmítat
ani hlavní hrdina si nevěděl rady
no
není to ředitel
je posedlý prodejem kostela
jen proto, že celé dny
obchoduje s nemovitostmi
kdyby byl kostelník
nebo varhaník
nebo zvoník
nebo kostelní myš
ve svém kostele
nebyl by posedlý jeho prodejem
snad by byl spokojen
s kostelem

když tu sedím, tak si vzpomínám
že jsem tu jednou neseděl sám
přišel za mnou mladý muž
měl v oku náušnici
a v ruce zápisník
a mikrofon
a magnetofon
a kameru
v druhé ruce měl tužku
a dálkové ovládání
od toho magnetofonu
začal mi to skládat na stůl
a já se zeptal: „vy jste novinář?“,
on mi ukázal průkaz
byl to novinář
a jaký
byl to mladý novinář
co ten by dělal s kostelem

že já jsem se ho nezeptal
„co byste dělal s kostelem?„
místo toho se ptal on
chtěl vědět kolik je mi let
kolik mám peněz a kolik žen
a kolikrát jsem byl
ve Spojených státech amerických
byl tak mladý jako já
když jsem byl tak starý
jako ten kluk
který má kostel
mladý novinář
si neumí ani představit
jaké to je mít starý kostel
to hlavní hrdina
si představit umí
umí tam i bydlet
umí tam i spát

co může mladý muž dělat s kostelem?
může tam pořádat pekelné pitky
d'ábelské večírky
církevní slavnosti
nebo setkání přátel
při pekelné pitce
by pekelně pili
na každé lavici
by seděl jeden pekelně opilý
a bylo by mu pekelně
pak by ten kostel dlouho myli
při d'ábelském večírku
by d'ábelsky tančili
nazí na kostelních lavicích
a to za zvuku
d'ábelské samby

která by se odrážela od klenby
při církevní slavnosti
by přišlo mnoho hostů
všichni společně
by slavili slavnost
a slavně by se povznegli
nad lavice
nad oltář a nad katafalk
při setkání přátel
by přátelsky hovořili
seděli by v lavicích
a zvonili by na zvony
na přátelství
na probuzení
na poplach
tím bych tedy uzavřel
co může mladý muž dělat s kostelem
měl by ho prodat

přesedne si na druhou židli

se sklenkou whisky
která je tak stará
že by mohla být
mým otcem
připadám si jako on
sedával se sklenkou whisky
staré jako můj dědeček
a díval se na svět
s moudrostí mnoha generací
sám dědeček
viděl svět
sklenkou whisky
staré jako jeho otec
a to byl můj

pradědeček
tekutá zkušenost
mnoha generací
skryta v láhvi čekala
až přijde její chvíle
až ji ochutnám

whisky se pije
ze sklenice
z misky vah
by ji pil
snad jen
sebevrah

tekutá zkušenost předků
mi jasně říká:
„řeš problémy
svých zaměstnanců,“
tekutá zkušenost
mých zaměstnanců
nestojí za mnoho
mají málo peněz
málo zkušenosti
a zkušenost bez peněz nekoupíš

whisky se pije
ze sklenice
z misky vah
by ji pil
snad jen
sebevrah

kdyby za mnou někdo přišel
že chce radu
dám mu radu

nad zlato bijící
kdyby za mnou někdo přišel
a ptal se, co má dělat s kostelem
řekl bych:
„to bude bolet
i kdybys vypil
tolik whisky
kolik vážím
stejně to bude bolet,,

dobry ředitel
není svým zaměstnancům
jenom otcem
ale i ředitelem
dobry ředitel
je i hlavnímu hrdinovi
dobrym ředitelem
musím mu poradit
„prodej všechno, co se dá
i kostel
je na to vhodná doba,,

odejde

Finále

(diapozitiv „u zákazníka doma“)
Z sedí na židli

Z: zvoní mu v hlavě
nebo tam zvonilo
nebo mu zvonil budík
nechal si kostel
a na mne nic nezbylo
je tak starý
jako já byl v jeho věku
nechal si kostel
a na mne nic nezbylo
je tak starý
jako já byl v jeho věku
prochází se po parku
má rád kameny
balvany, venkov
přírodu a lesy
a na mne nic nezbylo
jeho duše je romantická
moje je orientovaná na úspěch
já jenom obchoduji
s nemovitostmi
nestarám se o lidi
a to se mi vrátí
nebo se to někde v cizině ztratí
což bude ještě horší
najdou to ptáci
racci to pak roznesou
po celém světě
racci roznesou
cokoliv
racci to pak roznesou

po celém světě
a zanechají na lavičkách
tekutou zkušenost mnoha generací
která se tam stále znovu vrací

tekutá zkušenost mnoha generací
se nepije ze sklenice
ta se stále znovu vrací
já se vrátím zpět k tématu
ten kluk mi neprodal kostel
to jste všichni viděli
slyšeli, a mohli jste
o tom přemýšlet
já se ho zeptal:
nejste hrdina?
byl to hrdina
a hlavní

co z toho má, že má kostel?
co z toho má, že ho má?
nic z toho nemá
ať ho prodá
co z toho má, že ho má?
divím se,
že ho neprodá
co z toho má, že ho má?
nic z toho nemá
ať ho prodá
co z toho má, že ho má?
divím se,
že ho neprodá

tančí